

Силвия Кристъл

Играта
на
слепците

МОНТ

1

Срещнах я за първи път през една дъждовна утрин в началото на юни. Минавах покрай откренатата врата на ателието и зърнах силуета ѝ. Никога не я бях виждал преди, но бях сигурен, че е тя.

Седеше с гръб, отпуснала унесено глава към избелялата картина върху стената. Погледът ѝ се рееше отвъд мътните стъкла, зад които се изливаше пороят. Стори ми се крехка. Беззащитна. Уязвима. Нямаше вид на жена, дошла да нанася погроми.

Пробудена от усещането за нечие нежелано присъствие, непознатата вдигна глава. Погледите ни се срещнаха. Тя проследи отражението ми в огледалото. Аз се насладих на изненадата, която проблесна в очите ѝ.

Не хранех и капчица съмнение коя е неочакваната посетителка. Нямах представа единствено защо е дошла. Вероятно бе изровила някакъв приличен повод, за да нахлуе в живота ни. Жените са изключително изобретателни, когато си поставят за цел да сътворят перфектната заблуда.

Не вярвам в този кратък миг, когато погледите ни се сблъскаха, да е открила истината за съществуването ми. Знаела е, че ме има. Просто не е очаквала да ме срещне точно тук. И точно сега. Времето бе удивително неподходящо за подобни игри на случайността. Раните бяха съвсем пресни. Непримириемостта пред случилото се тепърва щеше да ни изпълва с гняв.

Объркването ѝ срути една грижливо градена представа. Срина непоклатимата ми увереност, че тази жена от години застрашава спокойствието ни. Разпръсна убеждението, че тя е виновникът за всичките беди в живота ни. Осанката ѝ, чистотата на ведрия ѝ лик и достойнството, което излъчваше фигурата ѝ ми помогнаха да

проумея, че това не е човекът, разклатил основите на дома ни. Нещо друго бе предизвикало трусовете. Друго бе породило недоразуменията. Нещо неизвестно, непознато и непонятно бе насадило съмненията.

Красивото ѝ лице изглеждаше смиренно. Ликът ѝ бе тъжен, чертите уморени, но цялото ѝ същество излъчваше непристъпа на обстановката дружелюбност.

Неочаквано устните ѝ се разтвориха. Клепките трепнаха и се спуснаха над премрежените от вълнението зеници. Между веждите се образува бръчка. Тялото ѝ застина в тревожно очакване на онава, което щеше да последва.

Непознатата тръпка пробяга през тялото ми. Тогава осъзнах съдбовната предопределеност на тази среща. Проумях, че никога няма да се избавя от властта на тази жена.

Сянката ѝ бе белязала детството ми. Образът ѝ бе оставил незаличими следи в представите ми за живота. Натрапчивото

й присъствие бе прогорило чувствата ми. Именно тя бе причината за всичките ми терзания. За безсънните нощи. За лавината от въпроси без отговор. За безцелното бродене сред владенията на изтощителната самотност. Тя бе изворът на съмненията ми. Виновникът за разрушените мечти. Първоизточникът на младежките ми непокорства.

Знам всичко за нея. С изключение може би на факта, че е способна да разчупва забраните, наложени от морала. Че е по силите ѝ да прекрачва границите на приличието. Да потъпква задръжките и да си присвоява правото да нахлува в един свят, в който винаги е била нежелана. Чужда. Гонена. Мразена. Заклеймявана.

В миг изпитах натрапчива необходимост да се освободя от присъствието ѝ. Да избягам. Да се скрия. Но незнайна сила сковаваше тялото ми и не ми разрешаваше да помръдна. Тогава осъзнах, че всички усилия да я прогоним от живота си са били напразни. Марчела от години живееше

като слепец. Не виждаше нищо друго, освен собственото си нещастие. Вкопчила се бе в него и се чувстваше уютно в лапите на тъгата си. Сполетялата ни беда ѝ осигури непоклатимото оправдание за безразличието. За леността ѝ. За безразсъдното отпускане върху течението. Нещастieto я избави от необходимостта да се изправя срещу истината. Да погледне фактите в очите. Да вземе в ръце битието си.

Не разбирам защо Марчела предпочита да живее, обгърната в лъжа. Потопена в самоизмама. Удавена в неистина. В крайна сметка, човек никога не е достатъчно мъдър, за да се отърси сам от бремето на самозаблудите. Винаги чака друг да разбие илюзиите му. Друг да го свали на земята. Друг да му отвори очите.

Този друг стоеше пред мен и ме наблюдаваше със смесица от объркване, смут и предизвикателство. Прозрението, че единствено в моята власт е да предотвратя мига на погрома, ме връхлетя ненадейно. Не можех да стоя безучастно и да гледам как об-

ладан от разрушителна страст зложелател срутва и последните стълбове на битието ни. Трябваше да отстраня тази жена от погледа ни. От дома ни. От пътя ни.

Напрягах отчаяно съзнанието си, за да изровя спасителната сламка, която ще ми помогне да избегна сблъсъка. За нищо на света Марчела не трябваше да се изправя срещу противника. Всъщност, Марчела е от хората, които преминават през живота със завързани очи. Слепотата я кара да се чувстват защитена. Дава ѝ приятното усещане на жертва. Внушава ѝ примиренчеството, че такава е съдбата ѝ. Жалка. Незавидна. Злощастна. Мизерна.

Марчела няма да заподозре коя е посетителката в ателието ѝ. Нито ще се усъмни защо е дошла. Докато моята изострена интуиция веднага ми разкри мотивите на жената, която следеше напрегнато всяко мое движение.

Непознатата бе проявила дързостта да нахълта в дома ни, за да унищожи и последното зрънце надежда. Да разбие илю-

зията, върху която се крепи съществуването ни. Да разкъса изтънялата нишка на доверието. Бе пристигнала, обладана от желанието да вдигне завесата. Да излезе на сцената. И да ни внуши, че всичко е било измама.

Знаех името ѝ, но никога не го бях прозвучал на глас, защото се страхувах, че ще прозвучи като заклинание. Знаех броя на годините ѝ и винаги ги сравнявах със своите. Знаех номера на телефона ѝ, марката на автомобила, който кара, знаех дори адреса ѝ. Докато единственото, което тя знаеше за мен, бе фактът, че съществувам.

2

Името ѝ е Паола Навиани. Омъжена е за небезизвестния професор по ренесансова символика Ото Навиани. По неофициални данни бракът им е стабилен. Колкото стабилен може да е един

брак, оставил следи във времето в продължение на повече от две десетилетия.

Една от най-разпространените версии за запознанството им е, че е била негова студентка. Марчела отхвърля с настървение тези твърдения, поддържайки мълвата, че Паола никога не се е вълнувала от заниманията на съпруга си. Не е посещавала лекциите му. Нито е споделяла интересите му. Според злите езици, единственото, от което е била запленена бъдещата госпожа Навиани, била славата, влиянието, доходите и охолният живот на професора.

За някои жени бракът е цел. За по-прозорливите е само средство за постигане на цели. Самият аз никога не съм се питал дали Паола Навиани се е омъжила по любов или по сметка. Всеки брак по разум с времето може да се превърне в история за любов. И всяка любов с годините може да се затлачи в мътилката на корист, нечисти интереси, егоизъм и меркантилност.

Внезапно движение разкъса нишката

на мислите ми. Жената в ателието се изправи. Приглади тясната пола към стегнатите си бедра, вирна обграденото си от ореола на непоклатимо достойнство чело и се спусна към мен.

Бях забравил, че съм в състояние да се движа, затова не се отместих, за да ѝ направя път. А може би просто не исках да я пусна да си тръгне. Имахме доста сметки за уреждане двамата с нея. Задължения, трупани с години. Наслоявани съмнения. Нелекувани болки. Непревързани рани.

По-вероятната причина да стърча като закован на прага бе желанието да усетя допира ѝ. За да разбере дали ще ме заболи.

Инцидентната гостенка ме изгледа настойчиво. Долових в погледа ѝ предизвикателство, което бързо угасна и се смени с нетърпение. С неовладяно желание да напусне клетката. Стените на дома ни я задушаваша. Гърдите ѝ се повдигаха поривисто. По изящната ѝ шия избиха капчици пот. Може би едва сега жената срещу мен осъзна крещящата неуместност на при-

съствието си тук. Не вярвам да е пристигнала, без да обмисли постъпката си. Но дързостта ѝ бе надделяла над благоразумието. Страстта да руши бе взела връх над благоприличието. Поривът да наложи властта си бе смазал благопристойността.

Паола изскочи навън, избутвайки с крехкото си рамо неподвижното ми тяло. Въздухът в дома ни ѝ се стори прекалено тежък. Не беше по силите ѝ да вдишва толкова насляявана с години болка, просмукала се по ъглите.

Тя стъпи върху плочите пред входа и пое с пълни гърди глътка ненаситен с огорчения въздух. Разтвори малък чадър и забърза по тротоара. Без да се оглежда. Без да извърща глава. Без да наднича през рамо.

Вероятно щеше да се опита да заличи от съзнанието си спомена за това нелепо посещение. Вероятно никога нямаше да е в състояние да си обясни как ѝ бе хрумнало да се домъкне тук. А може би щеше да се появи отново. След време. Когато събе-

ре поредната доза дързост. Жените са непредсказуеми в намеренията. Непредвидими в постъпките. Непреклонни в амбициите. И непоколебими в желанието си да повтарят едни и същи доказани грешки.

Тялото ми се пробуди, разтърсено от страха, че няма да я видя повече. Не можех да я оставя да се измъкне така. Леко. Безнаказано. На пръсти. Хукнах след нея. Дъждът заля лицето ми. Пороят се стовари върху раменете ми. Бурята блъсна безмилостно гърдите ми.

Изпитах усещането, че никога няма да я настигна. Толкова се бе отдалечила. От дома ни. От представите ми за непочтеността на намеренията ѝ. От очакванията ми за пораженията след тази първа среща.

Спрях запъхтян, препречвайки пътя ѝ. От косата ми се стичаше вода. Дрехите ми бяха полепнали по тялото. Обувките ми бяха подгизнали от безразсъдното препускане из локвите.

- Зная коя сте... – Не ми достигна въздух да изрека фразата на един дъх. Жената

насреща присви лъчистите си очи. Изглежда ме с поглед, в който не долових раздразнение. Само добре премерено отегчение. След това направи опит да отmine.

- Зная и защо сте дошла...

Дързостта ми я накара да се закове на място. Тя извърна бавно глава. Облиза бавно бледите си устни и изрече приглушено:

- Никога не съм била в състояние да си обясня откъде младостта черпи тази натрапчива самонадеяност... – Тонът ѝ беше смразяващо благосклонен. В думите ѝ прозвуча унищожителна снизходителност.

- Вероятно от липсата на опит – тръсна глава тя и отмести чадъра си над главата ми.

Този жест ме ядоса. Прекрасно се чувствах и под нашествието на дъжда. Не беше необходимо да ме приласкава под крилото си. Да се прави на добра, съчувстваща, внимателна и грижовна.

- Който обича предизвикателствата, трябва да е готов да се сблъска и с по-

следствията от тях... – Не зная откъде ми хрумна да сграбчвам ръкавицата, която тази жена захвърли в лицето ми с появата си. Но от години таях изгаряща жажда за възмездие.

Паола Навиани долови стаения в дъното но душата ми гняв.

- Искаш ли да изпием по чаша горещ шоколад? – попита неочаквано тя. Въпросът ме изненада до такава степен, че не съумях да преценя дали в предложението се крие благоразположение към малко дете, което трябва да бъде укротено, или желание да бръкнем в раните. Да разровим миналото. И да извадим оттам всички тлеещи въглини. Всички прогарящи делника ни въпроси. Всички тровеци битието ни тайни.

Паола тръгна напред. Усетих отново пороя върху главата си. Видях я да отваря вратата на сладкарницата на тъгля. Хукнах след нея с ясното съзнание, че не съществува обратен път на този, по който бях поел.

3

Шоколадът изстиваше, но никой от двамата не се осмеляваше да се докосне до високите порцеланови чаши. Бяхме дошли за друго. Да си причиним болка. Да разчоплим раните. Да премерим силите си в една отдавна изгубена война.

Мълчанието стана тягостно. През мълчителната протяжност на годините бях водил безкрайни мислени разговори с тази жена. Бях я разпъвал на кръст с въпросите си. Бях я разкъсвал безмилостно с обвиненията си. Бях произнасял над нея неподлежащи на обжалване присъди.

- Виждал съм твои снимки... – И двамата трепнахме, когато гласът ми разпори тишината. Паола вдигна бавно натежалите си от умората клепачи. Облиза изящните си устни и се усмихна сдържано. Ласкаво. И тъжно.

Бях започнал да реда разпръснатите

парчета на живота ни. Беше неин ред да положи поредната счупена част в разрушените основи на съществуването ни.

Жената срещу мен проследи напрегнатото изражение върху лицето ми. По отпуснатите рамене, едва забележимата бръчка върху челото и безстрастно лежащите до чашата пръсти разбрах, че няма да изиграе хода си.

Бях доволен, че в този мрачен ден Марчела се забави. Бях щастлив, че срещата им не се състоя. Бях благодарен на случайността, че изпрати вместо нея мен в минираната област на сблъсъка. Бях признателен и на жената, седяща кротко от другата страна на масата, че разумът ѝ надделя. Че обузда стихията си да руши. Че избяга като победител от мястото на сражението.

Схватката щеше да е неравна. Жените с красота, ум и достойнство винаги налагат превъзходството си над онези, чиито претенции към живота се свеждат единствено до дом, съпруг и семейство.

Почувствах, че неусетно прекрачвам невидимата граница на установеното от години равновесие на силите. Че прескачам водораздела, който отделя властта на доброто от стихииите на злото. И за да се завърна отново в лоното на предишния си изтъкан от непримиримост свят, реших да издраскам тази съвършена красота. Да начупя на режещи късове това непоклатимо спокойствие. Да оставя незаличими белези върху това ненаранимо достойнство.

- Някога си била красива... – Не бях в състояние да измисля по-унищожителна реплика. Миналото време, което съвсем съзнателно употребих, недвусмислено подсказваше, че времената, за които говоря, са отминали безвъзвратно.

Дълбоко в себе си знаех, че това не е истина. В продължение на години се бях взирал с маниакално упорство в чертите ѝ върху старите снимки. Бях влагал цялата си наблюдателност, за да откроя издайническите следи на отминаващата младост. Бях сравнявал лика ѝ, когато е била на

двадесет, на тридесет и сега, когато е на малко повече от четиридесет. Жената, отпуснала кротко глава над чашата с изстиващ шоколад, беше по-красива от всякога. И вероятно този факт ѝ беше добре известен. Затова злобните ми стрели не бяха в състояние да я засегнат. Прелитаха край нея, без да я заставят да облича ризницата на излишна отбранителност. Отскачаха от бронираното ѝ достойнство, без да я изпъхват с ненужна настъпателност.

- Всеки човек е красив, когато е щастлив...

Забележката ѝ ме накара да проумея, че противникът ще воюва без оръжия. Без да прибегва към изпитани тактики. Без да посяга към арсенала от безотказно действащи женски прийоми. Паола Навиани беше намислила да се сражава с голи ръце. Изправяйки срещу изливащата се от душата ми злъч единствено силата на непоклатимата си гордост.

- Истината е, че красотата няма стойност, ако не е съчетана с доброта. С ин-

телект. С великодушие. С благородство... – Претенциозността на думите ѝ ми се стори удивително неуместна. Почувствах се задължен да възразя.

- Благородството е акт. Същност, отражена в действия. И е отличителна черта на хората с чисти сърца... – Искях да я уязвя. Да ѝ напомня, че нейната природа е проядена от неспособността да се издигне над пошлостта на низките си страсти. Изящна беше само обвивката. Паола не ме остави да се насладя на неудобството, което се готвех да ѝ причиня с язвителността си.

- Необходимо е да запазим човешкия си лик, Матео. Особено след неумолимостта на случилото се... – В думите ѝ прозвуча упорство, примесено с назидателност. Това ме подразни. Стори ми се нагло точно тя да ми дава уроци по духовна извисеност. По стремеж към възвишеност. По морал.

Истината е, че нямах представа за какво говори. Дали за онова, което се случваше от години и ни караше да озверяваме

от безсилие. Или за нелепия развой на събитията през последните дни. Не разбихах и как ѝ хрумна да ме нарича по име. Още по-малко бях в състояние да проумея защо причислява себе си към разтърсващия трагизъм на нещастieto. Защо проявява ненужна съпричастност. Нея нищо не я бе сполетяло. Живееше безгрижно с известния си съпруг на брега на езерото Комо. Беше богата, свободна, красива, известна. Разполагаше с власт. С неограничени възможности за избор. С влияние, от което не се отказва нито една жена.

В забележката ѝ се криеше недвусмислена покана за примирие. Но аз не бях готов да сложа оръжията. Не и преди да ми е доверила част от истината.

Лекотата, с която Паола Навиани отхвърли от себе бременето на вината, настърви настъпателността ми.

- Присъства ли на погребението? – Исках да я изтръгна от онзи свят на безгрижие и да я домъкна в нашия. Да я потопя в напрежението, в което ежедневно се даве-

хме. Да я застава да усети острите ръбове на делника, в които режехме чувствата си.

По лицето ѝ пробяга сянка на ранимост.

- Мразя ритуала на сбогуването...

Каза го така, сякаш говореше за човек, заминал за дълго, но не завинаги.

- Разкриваме се в изпитанията. В безгрижието сме еднакви... – Неочакван спазъм задави гърлото ѝ. Паола повдигна треперещите си пръсти към изящната извивка на шията си и извърна поглед към пороя отвън.

Признанието ѝ ме стресна. Мислех, че съм изследвал целия добре подреден свят на чувствата ѝ. Не бях предвидил единствено раняващата оголеност на искреността ѝ.

- Истината е, че научих за случилото се едва снощи... – С удивление проследих как жената срещу мен възвърна самообладанието си. Вероятно проумя, че не съм в състояние да понеса тежестта на внезапно избуялата ѝ чувствителност. Затова реши

да прибере обратно зад бента на достойнството си изливащата се от душата ѝ не-принуденост.

В миг изпитах непреодолим глад за подробности. Искях да узная как е научила. Защо в продължение на дни е тънела в неведение. Дали вестта е разклатила устоите на делника ѝ. Или случилото се с нищо нямаше да промени равномерния ритъм на съществуването ѝ.

Почувствах натрапчива необходимост да се освободя от съмненията. Да завърша картината, върху която от години редях само бегли предположения. Заключение-та ми бяха изградени изцяло върху ненадеждни, оскъдни детайли, които събирах с педантична безотказност. И които налагах прецизно върху платното на живота ни.

Не разполагах с нито едно доказателство. С нито едно признание. С нито едно излияние. Живеех с полуистини, изплували в тъмното. Единствено съмненията ми бяха истински.